

JAARVERSLAG 2018

VERENIGING WEIDVOGELBESCHERMING STAPHORSTERVELD E.O.

Algemeen

Het weidevogelseizoen 2018 kwam pas laat op gang vanwege de winterse koudeperiode van begin maart. Op zaterdag 3 maart werd er nog volop geschaatst in de kop van Overijssel. Daarna trad de dooi in maar de winter herpakte zich in week 11 met 's nachts tot 8 graden vorst. Daarna volgde een natte periode tot medio april, waardoor de boeren pas laat het land op konden. De eerste eileg viel door bovengenoemde weersomstandigheden in veel gevallen samen met landwerkzaamheden als rollen, injecteren, eggen e.d., waardoor waarschijnlijk veel vroege legfels verloren zijn gegaan.

Begin mei werd er massaal gemaaid, net ten tijde van het uitkomen van veel nesten. Hele oppervlakten werden in één keer kaal gemaaid, waardoor de pasgeboren kuikens weinig dekking en voedsel hadden en een gemakkelijke prooi werden van diverse (roof)vogels en andere predatoren. De maand mei was de warmste meimaand sinds 300 jaar. *(Voor meer informatie over het weer: zie bijlage).*

Hoewel er afgelopen seizoen meer nesten zijn gevonden dan in andere jaren en de BTS telling voor de grutto redelijk was, zijn er uiteindelijk erg weinig grutto- en wulpenkuikens vliegvlug geworden. Dit bleek tijdens steekproefsgewijze tellingen na de laatste BTS-telling van week 21. Algemeen is bekend dat de veranderde landbouw en predatie de belangrijkste oorzaken zijn van de sterke achteruitgang van weidevogels. Predatie is echter van alle tijden. *(Voor verdere informatie: zie bijlage).*

Hoopvol is dat veel boeren de veranderde landbouw ook zien als een belangrijke oorzaak voor de achteruitgang van weidevogels en proberen door een aangepast maaibeheer (o.a. mozaïek bemaaiing, het laten staan van stroken gras, het deelnemen aan beheermaatregelen, het inzaaien van kruidenrijke grasmengsel, waardoor de weilanden of slootkanten bloemrijker worden, e.d.) het tij te keren. Ook leggen steeds meer veehouders een plas-drasgebied aan. In het kader van de biodiversiteitsmeter van de Duurzame Zuivelketen, waarbij o.a. de zuivelfabrieken FrieslandCampina en CZ uit Rouveen zijn aangesloten, krijgt een melkveehouder punten, als hij aan bepaalde natuurvoorwaarden voldoet. Behaalde punten zijn van invloed op de hoogte van de vergoeding op geleverde melk.

Daarnaast is op initiatief van de Vereniging in 2018 een biologische Staphorster weidevogelkaas gerealiseerd. Deze kaas is tot stand gekomen door nauwe samenwerking tussen enkele Staphorster biologische boeren, zuivelfabriek CZ, Vogelbescherming Nederland en de Vereniging en wordt via alle vestigingen van Ekoplaza verkocht.

Bestuur

Het bestuur wordt gevormd door:

Ynske Ypma	voorzitter
Frits Bouwkamp	secretaris
Arjan Bijker	penningmeester
Tiemen Jans	algemeen lid

Het rooster van aftreden is vastgelegd in het Huishoudelijk Reglement.

Leden

De Vereniging telde eind 2018 48 leden. 18 leden zijn als ervaren weidevogelvrijwilliger in het bezit van de “weidevogelpas”. Daarnaast zijn er 17 leden zonder “weidevogelpas”. Deze leden zijn in opleiding of zijn anderszins bij de Vereniging betrokken.

Daarnaast zijn 13 praktiserende veehouders lid. De Vereniging heeft 1 donateur.

Publiciteit en bereikbaarheid

De Vereniging beschikt over een folder met informatie over het beschermingswerk en de Vereniging. Daarnaast heeft elk lid, dat in bezit is van de “weidevogelpas”, de beschikking over blanco visitekaartjes, waarop naam, e-mailadres en telefoonnummer vermeld kunnen worden. Deze kaartjes worden aan de landeigenaren binnen de zoekgebieden afgegeven.

De Vereniging geeft met enige regelmaat nieuwsbrieven uit. Deze nieuwsbrieven en het jaarverslag worden verspreid onder belanghebbenden en geïnteresseerden die hebben aangegeven informatie van de Vereniging te willen ontvangen.

De Vereniging heeft een eigen website: www.wvbstaphorsterveld.com en een e-mailadres: info@wvbstaphorsterveld.com.

In 2018 is de Vereniging begonnen met berichtgeving via Instagram.

Het secretariaat is gevestigd aan het Ambt 16, 8061 AM Hasselt.

Ledenvergaderingen

Op 16 februari en 21 november zijn ledenvergaderingen gehouden.

Op de vergadering van 16 februari waren 19 leden aanwezig, 2 vertegenwoordigers van de ANV Horst en Maten/het Collectief Noordwest Overijssel en een vertegenwoordiger van de zuivelfabriek CZ te Rouveen.

In de vergadering werd o.a. kenbaar gemaakt dat er een klankbordgroep boeren is opgericht, bestaande uit 4 personen. Met de klankbordgroep wordt overleg gepleegd over verbetering van weidevogelbescherming in het Staphorsterveld.

De heer F. Pleijsier gaf een korte maar duidelijke uiteenzetting betreffende het vinden van nesten van weidevogels. Na zijn inleiding volgde een boeiende discussie betreffende het onderwerp, ook over de problematiek van de kuikenbescherming.

De secretaris gaf een overzicht van de resultaten van 2017 en de aanwezigheid van weidevogels in het Staphorsterveld, vergeleken met het landelijk beeld. Hieruit blijkt duidelijk dat het Staphorsterveld een wulpenbolwerk is. Uit de vergelijking van de gevonden nesten met de gevonden territoria uit 2019/2010 (provinciaal uitgevoerd territoriumonderzoek) blijkt dat de afgelopen jaren de weidevogelstand in het Staphorsterveld duidelijk is afgenomen.

Op de vergadering van 21 november waren 23 leden aanwezig, een vertegenwoordiger van de ANV Horst en Maten/het Collectief Noordwest Overijssel en een vertegenwoordiger van de zuivelfabriek CZ te Rouveen.

De kernpunten van deze vergadering waren de resultaten van de gevonden nesten van 2018 (zie volgende pagina's) en de toekomst van de Vereniging.

De Vereniging kampt met een vergrijzend vrijwilligersbestand. Nieuwe leden, inclusief bestuursleden, zijn hard nodig. Daarnaast heeft het bestuur van de Vereniging steun nodig van de leden voor wat betreft het opleiden van nieuwe leden, verzorgen en bijhouden van

programma's als "slimme vogels", social media, het bemannen van stands, het geven van voorlichting, het ondersteunen van andere leden bij het invoeren van gegevens in boerenlandvogels.nl e.d.

Bestuursvergaderingen

Het bestuur heeft twee keer vergaderd in 2018.

Contributie en financiën

De contributie bedraagt € 15,- euro per lid en dit bedrag is door de ledenvergadering ook voor 2019 vastgesteld.

De originele jaarrekening 2018 en de begroting 2018 kan worden opgevraagd bij de secretaris. In de bijlage is de staat "opbrengsten en kosten" van het jaar 2019 en de begroting voor 2019 opgenomen.

De Vereniging heeft vanaf de oprichting een ANBI-status. Giften aan de Vereniging kunnen daardoor binnen de fiscale regels aftrekbaar zijn voor de inkomstenbelasting.

Beleid en activiteiten

Ten behoeve van de bescherming van weidevogels heeft de Vereniging zich, naast het actief zoeken en beschermen van nesten en kuikens van weidevogels, ingezet voor en beziggehouden met o.a.:

--Algemene zaken

- Het werven van nieuwe leden
- Activiteiten betreffende het Kinderboek. Inmiddels zijn praktisch alle boeken verkocht
- Het verzorgen van cursussen / excursies voor volwassenen en kinderen vanuit de Veldschuur met boswachter SBB
- Nestbescherming in de vorm van het plaatsen van rasters
- Het volgen van nesten met wildcamera's

--Digitale invoer

De digitale invoer van gevonden nesten en het verloop ervan is in 2018 breed uitgevoerd. Het digitale systeem van Boerenlandvogels Nederland geeft zo een goed beeld van de aantallen gevonden nesten per weidevogelsoort, het uitkomen van nesten en de omvang van predatie en andere verliesoorzaken, bv. door landwerkzaamheden

--Monitoring /BTS telling

In 2018 werden de BTS tellingen door enkele leden van de Vereniging uitgevoerd in twee telgebieden: Oosterslag en Zuideindigerslag. Resultaten BTS telling staan vermeld in de bijlage.

--Cursussen, voorlichting, besprekingen e.d.

Leden van de Vereniging hebben deelgenomen aan meerdere cursussen en bijeenkomsten/ evenementen:

- Cursus "digitalisering van weidevogelgegevens" in Dalfsen
- Het jaarlijkse regio-overleg, contact en overleg met andere weidevogelgroepen uit de regio, georganiseerd door Landschap Overijssel
- De weidevogelochtend in Den Nul
- Kennisbijeenkomst over bescherming van de kievit in Zwartsluis
- Bezoek met ANV en Stichting Stimuland aan Bond Friese Vogelwachten en boer Murk Nijdam
- Meerdere cursussen, georganiseerd door het centrale vrijwilligerspunt SWS te Staphorst

- Het bemensen van een stand op de “vrijwilligersbeurs”, georganiseerd door de gemeente Staphorst en van een stand op de “boerendag” te Rouveen
- Bijeenkomst “Courage Events” te Klarenbeek
- Bijeenkomst “Weidevogelboeren” (kennisnetwerk VBN) betreffende bodemgezondheid en kruidenrijk grasland
- Workshop “het zoeken van nesten van de tureluur”
- Kennisbijeenkomst in het Staphorsterveld over ontwikkelen van goed kruidenrijk grasland
- Bijeenkomst Weidevogelkring (overleg tussen de ANV, de WBE, SBB en de Vereniging)
- Het overleggen met de ANV Horst en Maten en het Collectief Noordwest Overijssel ten behoeve van de bescherming van nesten en kuikens
- Inbreng In factsheet Staphorsterveld in het kader van het Actieplan weide- en akkervogels Overijssel
- Het samen met de ANV ontvangen van een delegatie van de Provincie Overijssel in het kader van het nieuwe provinciale Faunabeheerplan
- Landschapsdag Gemeente Staphorst
- Overleg samen met de ANV Horst en Maten met de gemeente Staphorst aangaande het verwijderen van bomen in het Staphorsterveld
- Het verzorgen van lezingen. Door de Vereniging zijn drie lezingen verzorgd over weidevogels: Een lezing voor medewerkers van Staatsbosbeheer N.W.-Overijssel, een lezing georganiseerd door de Veldschuur en een lezing voor de KNNV afdeling Zwolle
- Bijeenkomst opheffing Stichting “De Groene Kop Overijssel” en ontvangst van cheque van € 500,--

Tijdstippen nestvondst en aantallen gevonden nesten

In onderstaande tabel staat vermeld wanneer het eerste nest en het laatste nest per vogel is gevonden

	eerste	laatste
Wulp	29-mrt	19-jul
Grutto	07-apr	22-mei
Kievit	20-mrt	19-jul
Scholekster	06-apr	12-jun
Tureluur	06-apr	11-mei

Het eerste kievitnest is gevonden op 20 maart en het eerste wulpennest 9 dagen later.

Op 6 april zijn de eerste nesten van de tureluur en scholekster gevonden, een dag later gevolgd door die van de grutto. *In bijlage: het aantal gevonden nesten per week.*

In totaal zijn in het afgelopen jaar 411 nesten gevonden, 225 van de kievit, 79 van de wulp, 30 van de grutto, 41 van de scholekster, 20 van de tureluur, 6 van de wilde eend, 6 van de slobbeend, 3 van de krakeend en 1 van de watersnip. Deze laatste vondst (een nest met 2 eieren) is opmerkelijk, aangezien de watersnip normaal gesproken niet op regulier boerenland broedt. Bij controle bleek het nest verlaten te zijn. *Voor een overzicht van het aantal gevonden nesten in de afgelopen jaren: zie bijlage.*

Nestresultaten

Van de 411 gevonden nesten zijn 371 nesten met een bekend resultaat. Van deze 371 nesten zijn 181 nesten (48,8%) uitgekomen, zijn 143 nesten (38,5%) gepredeerd en zijn 46 nesten (12,4%) vanwege overige oorzaken niet uitgekomen. Hiervan zijn 13 nesten verlaten en zijn 26 nesten verloren gegaan als gevolg van landwerkzaamheden.

De uitkomstpercentages van wulp, grutto en scholekster waren slecht, respectievelijk 37,8%, 27,6% en 38,9%. Die van de kievit was 53,2% en van de tureluur 94,1%.

25% van de nesten van de wilde eend is uitgekomen en 100% van de nesten van de slob- en kraakeend. *Voor de overzichtstabel nestresultaten: zie bijlage. In de bijlage zijn eveneens de uitkomstpercentages vermeld van de afgelopen 3 jaren.*

Predatie

In januari werd het A&W-rapport 2236, "Predatie en Predatoren bij weidevogels in Noordwest Overijssel" gepresenteerd.

Het rapport beschrijft het onderzoek naar de predatoren van nesten van weidevogels in de weidevogelgebieden Tolhuislanden, Lierderbroek en Staphorsterveld. Het onderzoek is in opdracht van Collectief Noordwest Overijssel in 2016 en 2017 uitgevoerd. Gedurende het onderzoek werden door vrijwilligers camera's bij nesten geplaatst.

Uit het rapport blijkt dat de vos de belangrijkste predator was in het Staphorsterveld gedurende de periode 2016 – 2017 (*voor verdere informatie: zie bijlage*).

In 2018 was de predatie hoog. 143 van de 371 nesten, waarvan het resultaat bekend is, zijn gepredeerd. De percentages gepredeerde nesten van wulp, grutto, kievit, scholekster en tureluur waren respectievelijk 57,3%, 72,4%, 28,1%, 50% en 5,8%.

Het percentage predatie door onbekende predator was dit jaar hoger dan die van de afgelopen jaren en bedroeg 72%. De reden hiervan is dat in 2016 en 2017 in het kader van het predatieonderzoek veel meer met camera's is gewerkt.

Van de bekende predatoren was de zwarte kraai met 11,2% de belangrijkste, gevolgd door hermelijn / wezel met 8,4%, vos met 6,3% en overige met 2,1%.

De predatie door hermelijn / wezel valt op, vooral voor wat betreft gruttonesten. Deze roofdieren zijn tijdens het predatieonderzoek niet gezien.

Voor tabel: zie bijlage

Om predatie door de vos te voorkomen is de ANV bereid gevonden leden van haar werkploeg in te zetten om wulpennesten te omrasteren. Als gevolg van vroegtijdige predatie kon slechts één nest worden gerasterd. Daarnaast zijn van twee veehouders hele percelen weilanden omrasterd. Helaas hebben rasters weinig zin bij predatie door kleine marterachtigen en vogels.

Bij 2 wulpennesten en 5 scholeksternesten zijn wildcamera's geplaatst. Een wulpennest is uitgekomen en een ander wulpennest is gepredeerd door een niet vastgelegde predator. Een scholeksternest is uitgekomen en 3 scholeksternesten zijn gepredeerd waarvan 2 door een niet vastgelegde predator en 1, vlak na het uitkomen, door een kat. Een andere scholeksternest is verlaten. De niet vastgelegde predatoren zijn vermoedelijk hermelijnen geweest, aangezien de camera vaak niet reageert op deze kleine predatoren in hoog gras.

Werkzaamheden

Als gevolg van landwerkzaamheden zijn 26 nesten verloren gegaan. Het betrof 21 kievitsnesten, 3 wulpennesten en 2 scholeksternesten (zie tabel in bijlage).

BTS (Bruto Territoriaal Succes) telling (bron: boerenlandvogel monitor van landschappen NL)

De BTS-telling bestaat uit een broedparentelling en een gezinnentelling (alarmtelling). De BTS-telling heeft vooral als doel inzicht te krijgen in het broedsucces van de grutto. Dit vanwege het feit dat de grutto een kort broedseizoen heeft en vaak vrij synchroon broedt. Daarnaast leveren de gegevens van de BTS-telling ook informatie op over de locaties van weidevogelterritoria en/of –gezinnen waardoor zo nodig last minute beheercontracten kunnen worden afgesloten.

In het Staphorsterveld wordt ook de wulp meegeteld.

De tellingen zijn verricht in week 18 respectievelijk week 21 door leden van de Vereniging en zoals gebruikelijk in de gebieden Oosterslag (gebied 15), en Zuideindigerslag (gebied 18), zie kaart die is vermeld bij het A&W-rapport 2236 in de bijlage.

Door de telling uit week 21 te delen door de telling uit week 18 wordt het BTS berekend.

In 2018 was het resultaat van de BTS telling voor de grutto 56,4% en voor de wulp 23,7%.

Voor het in stand houden van een stabiele populatie is een BTS van boven de 65% nodig. Hieruit volgt dat de populatie grutto en wulp in het Staphorsterveld niet stabiel is. Dit geldt in ieder geval voor de laatste 3 jaren. *Voor tabellen: zie bijlage*

Samenvatting en conclusie

In 2018 zijn meer nesten gevonden dan in de voorgaande jaren. De uitkomstpercentages van de wulpen-, grutto- en scholeksternesten waren (zeer) laag. De predatiedruk was hoog. Opvallend was de predatie van gruttonesten door de hermelijn. De BTS bleek voor zowel de grutto als de wulp wederom te laag.

Ondanks alle beschermingsmaatregelen en de positieve inzet van meerdere veehouders blijft de weidevogelstand in het Staphorsterveld dalen. Er is op dit moment veel geld beschikbaar voor inrichting en beheer van landbouwgronden t.b.v. weidevogels, binnen de door de provincie aangegeven weidevogelgebieden. Uitgesteld maai-beheer (met verschillende maaidata, zodat er mozaïek ontstaat) betekent, dat de nesten niet of pas op een later tijdstip hoeven te worden opgezocht (minder kans op predatie) en dat er dekking en voedsel is voor de kuikens. De groeiende aandacht bij consumenten en landbouw voor herstel van biodiversiteit kan de neergaande tendens in de aantallen weidevogels keren. Als we het Staphorsterveld als wulpenbolwerk willen behouden en daarmee tevens de andere weidevogels als grutto, tureluur, Kieviten, scholekster enz. beschermen, dan moeten er in de komende seizoenen flinke stappen worden genomen.

Bijlage:

Het weer in het voorjaar van 2018

De gemiddelde temperatuur over de drie lentemaanden lag in De Bilt met 11,1 °C anderhalve graad boven het langjarige gemiddelde van 9,5 °C. Hiermee komt de lente van 2018 op een derde plaats van zachtste lentes sinds 1901. Maart was koud, april zeer zacht en mei was de warmste meimaand sinds minimaal drie eeuwen. Gemiddeld viel in de 3 lentemaanden 180 mm regen tegen normaal 172 mm en was dus tamelijk nat. Maart was vrij droog, april zeer nat en mei weer vrij droog. De lente was zeer zonnig. In maart en april scheen de zon iets meer dan normaal, terwijl mei zeer zonnig was.

Het weer gedurende het voorjaar van 2018

	maart		april		mei	
	2018	gemiddeld	2018	gemiddeld	2018	gemiddeld
temperatuur	4,7 °C	6,2 °C	12,2 °C	9,2	16,4	13,1
neerslag	60 mm	68 mm	74 mm	44 mm	47	61
zon	162 uren	125 uren	181 uren	178 uren	290 uren	213 uren

Predatie

Predatie wordt vaak als belangrijke oorzaak van de achteruitgang van de weidevogels genoemd. Echter predatie is van alle tijden, hetgeen o.a. blijkt uit het album "De Bonte Wei" van Jac. P. Thijsse uit 1911. Hierin staat te lezen: *"Maar het ergste is nog, dat (door het maaien) de honderden van jonge vogels uit hunne schuilplaatsen worden verdreven en zoo zij niet al vernield worden door zeis of maaimachine, gevaar lopen van gemakkelijk overweldigd te worden door roofvogels, hermelijnen, bunsings, ratten, egels en spitsmuizen, om niet eens nog te gewagen van de boerenkatten of schijnheilige Ooievaars"*.

Ondanks hetgeen in bovenstaande citaat wordt vermeld kon de weidevogelpopulatie zich in de 20^e eeuw tot ongeveer de zestiger – zeventiger jaar sterk uitbreiden.

Jaarrekening 2018, balans ultimo 2018

Hieronder staan vermeld de staat "opbrengsten en kosten" van het jaar 2018 en de begroting van 2019.

Opbrengsten

Contributies leden	690
Giften	50
Bijdrage donateur	200
Schenking Stichting De Groene Kop	500
Vergoeding weidevogelmonitoring Collectief Noordwest Overijssel	3.125
Totaal	4.565

Kosten

Afschrijving beschermingsmaterialen	100
Advisering bij terreinbezoek boeren	360
Aanschaf kleding t.b.v. weidevogelbeschermers	1.452
Aanschaf beschermingsmaterialen	548
Administratiekosten (porti, papier, enz.)	45
Algemene kosten (o.a. vergaderkosten)	71
Kosten website	60
Kosten betalingsverkeer	97
Kosten totaal	2.733

Exploitatieresultaat	1.832
-----------------------------	-------

Balans per 31-12-2018

Activa		Passiva	
Materiële vaste activa	820	Vrije reserve	3.592
Overige vorderingen	3.125	Langlopende schulden	6.647
Liquide middelen	7.774	Kortlopende schulden	1.480
	11.719		11.719

BEGROTING 2019**Baten**

Contributies leden (47 leden)	705
Vergoeding weidevogelmonitoring 2019	2.700
Bijdrage CZ Rouveen	200
Giften	50
Totaal	3.655

Lasten

Beschermingsmaterialen	1.000
Voorlichting Kruidenrijk, inzet schenking Stichting De Groene Kop	500
Bankkosten	120
Hosting	60
Kantoorartikelen	60
Stelpost onvoorziene kosten	50
Vergaderingskosten	50
Onkostenvergoeding bestuursleden	45
	1.885

Exploitatieresultaat	1.770
----------------------	-------

Aantal gevonden nesten per week

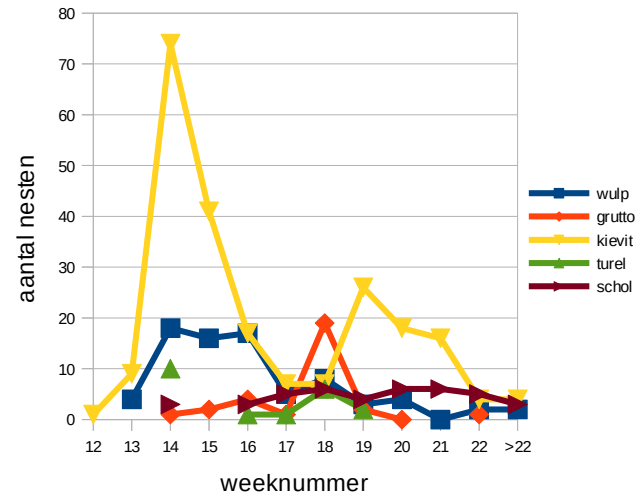
De piek van het aantal gevonden kievitsnesten ligt in week 14 (1-7 april) met 74 nesten.

De piek van de gruttonesten ligt in week 18 (29 april – 5 mei) met 19 nesten.

De meeste wulpennesten zijn gevonden in de weken 14-16 (1-21 april) met respectievelijk 18,16 en 17 nesten.

De helft van de gevonden tureluursnesten, 10 stuks, zijn gevonden in week 14 (1-7 april). Een tweede piek volgde in week 18 (29 april – 5 mei) met 6 nesten.

Het aantal gevonden scholeksternesten is redelijk constant (3-6 nesten per week) gedurende de weken 16-22 (15 april – 2 juni).

Gevonden legsels in 2018 en voorgaande jaren: (van 2015 zijn geen gegevens bekend)

	aantal nesten	wulp	kievit	grutto	scholekster	tureluur	wilde eend	slob-eend	krak-eend	graspieper	roodb. tapuit	watersnip
2018	411	79	225	30	41	20	6	6	3	0	0	1
2017	362	79	191	25	28	22	6	8	1	1	0	0
2016	340	74	176	38	22	23	1	2	2	0	1	0
2014	262	79	91	50	22	16	?	4	?	?	?	0
2013	341	97	162	48	22	12	?	?	?	?	?	0
2012	373	103	188	52	25	5	?	?	?	?	?	0
2011	277	80	133	37	22	5	?	?	?	?	?	0

? = niet bekend

Resultaten gevonden nesten

SOORT	gevonden nesten	bekend resultaat ^{1e}	nesten uit	nesten niet uit	% uit ^{2e}	predatie	werkzaamheden ^{3e}	nesten verlaten	overige ^{4e}
wulp	79	75	28	46	37,83	43	3	0	1
grutto	30	29	8	21	27,59	21	0	0	0
kievit	225	203	108	95	53,20	57	21	11	6
scholekster	41	36	14	22	38,89	18	2	1	1

SOORT	gevonden nesten	bekend resultaat ^{1e}	nesten uit	nesten niet uit	% uit ^{2e}	predatie	werkzaamheden ^{3e}	nesten verlaten	overige ^{4e}
tureluur	20	17	16	1	94,12	1	0	0	0
wilde eend	6	4	1	3	25,00	3	0	0	0
slobeend	6	4	4	0	100,0	0	0	0	0
krakeend	3	2	2	0	100,0	0	0	0	0
watersnip	1	1	0	1	0,00	0	0	1	0
totaal	411	371	181	189		143	26	13	8

^{1e} Bekend resultaat: Bekend resultaat betekent dat het bekend is of het nest is uitgekomen of verloren is gegaan. Van bijvoorbeeld 4 wulpennesten is niet bekend of ze al dan niet zijn uitgekomen.

^{2e} %uit: De uitkomstpercentages van wulp, grutto, scholekster en wilde eend zijn zeer slecht en die van de Kievit slecht, met dien verstande dat het aantal gevonden nesten van de wilde eend laag is. Het uitkomstpercentage van de tureluur is prima, evenals dat van de slob- en krakeend.

^{3e} Werkzaamheden: Nesten die verloren zijn gegaan als gevolg van mesten, maaien, ploegen e.d.

^{4e} Overige: Dit betekent dat het nest niet is uitgekomen als gevolg van onbekende oorzaak.

Tabel uitkomstpercentages nesten van de laatste 3 jaren

SOORT	2016	2017	2018
wulp	34,78	48,72	37,33
grutto	47,06	64,00	27,59
Kievit	64,52	82,35	53,20
scholekster	42,86	53,57	38,89
tureluur	73,68	61,90	94,12

Uit de tabel blijkt dat in vergelijking met de twee voorgaande jaren de uitkomstpercentages van wulp, grutto, Kievit en scholekster in 2018 erg laag waren.

Gepredeerde nesten 2018

	aantal nesten	% gepredeerde nesten				
		onbekende predator	vos	kraai	hermelijn wezel	overige
wulp	43	58,1	4,7	23,23	11,6	2,3
grutto	21	76,2			23,8	
Kievit	57	80,7	10,5	8,8		
scholekster	18	72,2	5,56	5,6	11,1	5,6 (kat)

	aantal nesten	% gepredeerde nesten				
		onbekende predator	vos	kraai	hermelijn wezel	overige
tureluur	1	100				
wilde eend	3	66,7				33,33 (bunzing)
totaal	143	72,03	6,3	11,2	8,4	2,10

Nesten verloren door werkzaamheden 2018

	totaal	wulp	kievit	scholekster
bemesten	10	2	7	1
rollen / slepen	1		1	
maaïen	1	1		
ploegen / eggen	3		2	1
zaaien / poten	1		1	
overige	2		2	
onbekend	8		8	

BTS telling 2018

	grutto				wulp		
	broedparen	gezinnen	BTS		broedparen	gezinnen	BTS
Oosterslag	13,5	7,0	51,9		13,5	4,0	29,6
Zuideindigerslag	6,0	4,0	66,7		16,0	3,0	18,8
Totaal	19,5	11	56,4		29,5	7,0	23,7

BTS telling van de laatste 3 jaren (over beide gebieden)

telling	grutto (aantal paren)			wulp (aantal paren)		
	broedparen	gezinnen	% (BTS)	broedparen	gezinnen	%(BTS)
2018	19,5	11	56,4	29,5	7	23,7
2017	23	11	47,8	37	16	43,2
2016	27	10	37,0	43	7	16,3

Het A&W-rapport 2236: Predatie en Predatoren bij weidevogels in Noordwest Overijssel

Uit het onderzoek blijkt dat de uitkomstpercentages van kievit, grutto en wulp op basis van nestgegevens over bovengenoemde gebieden te laag is om de populaties op peil te houden. Predatie vormde met 55-65% van de nesten voor alle drie soorten veruit de belangrijkste verliesoorzaak. In totaal is van 78 nesten de predator bekend. Hiervan was de vos met bijna 70% verreweg de belangrijkste, gevolgd door steenmarter en zwarte kraai met elk 10%, de das met 5% en bunzing en egel met elk 1%.

Voor het Staphorsterveld bleek de vos de belangrijkste predator (zie onderstaande tabel).

In het Staphorsterveld is het onderzoek uitgevoerd in de gebieden 15 en 18, met als reservegebied 16 (zie kaartje hiernaast).

Predatoren in het Staphorsterveld (predatieonderzoek 2016 – 2017)

	kievit		grutto		wulp		totaal	
	nesten	%	nesten	%	nesten	%	nesten	%
vos	1	33,3	1	33,3	10,5*	70	12,5*	59,5
steenmarter	1	33,3	0	0	0	0	1	4,8
zwarte kraai	1	33,3	2	66,7	4,5*	30	7,5	35,7
Totaal	3	100	3	100	15	100	21	100

* een nest is gepredeerd door zowel vos als zwarte kraai.